

El paradís dels buròcrates

Ththom anava atrafegat i hi havia molt de rebombori, llavors l'Índia va llançar per sobre del golf de Bengala el primer satèl·lit d'investigació a Mart, que va deixar un llarg rastre. Va ser un d'aquells pocs moments en què la tercera nació asiàtica més potent en economia mostrava el seu costat més modern. Van ser puntuals, precisos, i el director d'aeronàutica de l'Índia feia

Dues dècades després del principi del miracle econòmic de l'Índia, el país es queda darrere de la Xina, el seu rival. Hi apareix la corrupció i els inversors en retiren els diners. Aconseguirà aquest país començar de nou després de les eleccions parlamentàries del mes de maig?

EL TEMPS

Guàrdies al centre espacial de Sathis Dhawan, a Sriharikota. El país té com a objectiu formar part del grup capdavanter dels pioners en l'espai

crits d'alegria: "No hi ha cap missió im-possible per a nosaltres".

Això va passar a principis de novem- bre, i d'aquí a deu mesos aquesta nació, que té 1.200 milions d'habitants, vol celebrar el triomf real. Aquesta sonda que han desenvolupat ells mateixos ha d'arribar llavors al planeta vermell i gi- rar al seu voltant diverses vegades.

La missió a l'espai brilla sobre l'Ín- dia com un raig d'esperança, ja que a la Terra amb prou feines hi ha alguna altra cosa que els funcioni com s'havia previst. La cursa amb la Xina per acon- seguir l'hegemonia a l'Àsia, que alguns autors occidentals han representat com

un desafiament entre el drac i l'elefant, és econòmica i, per tant, també geopolít- ica, fa temps que està decidida: l'Índia en sortirà perjudicada.

El miracle econòmic de l'Índia es va celebrar durant dues dècades, però ara no avança. El creixement d'antany, que es trobava al 10 per cent, s'ha reduït a més de la meitat. Al llarg de 2013 podria mantenir-se per sota del 4 per cent, se- gons el Fons Monetari Internacional.

Si és així, l'economia nacional de l'Índia només creixerà la meitat de ràpid que la de la fàbrica mundial, la Xina. És veritat que l'imperi xinès també es debilita actualment, però, comparativament, a un nivell de luxe. L'Índia, en canvi, té el repte d'alliberar la població de la pobresa: una tercera part dels indis han de sobreviure amb menys d'1,25 dòlars al dia i només un alt índex de creixement pot ajudar-los a aconseguir el benestar.

El balanç poc satisfactori també es reflecteix, novament, en la depreciació de la moneda nacional. Des de prin- cipis de 2013, el valor de la rupia ha caigut més d'un 12 per cent, en com- paració del dòlar, i així puja el preu de les importacions, especialment el preu del petroli. L'ànsia de l'Índia per aconseguir aquesta matèria primera és el principal culpable de la balança comercial negativa del país.

Però és cert que la rupia s'ha recuperat una mica de la forta recessió de l'estiu, quan els inversors fugien en massa de l'Índia i també d'altres països emergents, ja que temien que s'acabés la política creditícia tan relaxada del banc emissor dels Estats Units. Des de llavors, alguns dels fons especuladors fins i tot han tornat i han fet que augmentin les coti- zacions de la borsa de valors de Bombai. Però el canvi del tipus d'interès als Estats Units s'ha ajornat simplement al futur i, així doncs, també s'ha ajornat el possible cruel despertar de l'economia índia.

I és que la misèria a l'Índia és de fabri- cació casolana. Els polítics i buròcrates de Nova Delhi van perdre l'oportunitat, durant els anys del *boom*, d'atreure prou inversors al país que hi construïssin fà- briques i creessin llocs de treball. L'elit del país no va aconseguir modernitzar les infraestructures totalment obsoletes (amb la construcció de carrers, ponts i, sobretot, amb la instal·lació d'un submi- nistrament d'energia segur).

En lloc d'això, la burocràcia, carac- teritzada per l'arrogància i la profunda corrupció, feia fora, com sempre, les empreses estrangeres. Va gravar la mul- tinacional britànica Vodafone amb una mena d'impostos especials amb efectes retroactius; al juliol, el consorci Posco de Corea del Sud va desistir –crispat, després de dilacions incessants– del pro- jecte que consistia a construir una fàbrica d'acer a l'Índia Oriental per 5.300 mili- ons de dòlars; al mateix mes, el consor- ci indo-luxemburguès ArcelorMittal va renunciar a una proposta semblant; i a l'octubre, el consorci australiano-britànic BHP Billiton va anunciar que volia reti- rar-se de diversos projectes d'explotació de petroli i gas.

Sovint fracassen propostes de futur a l'Índia democràtica a causa de la lògica resistència d'activistes mediambientals. No obstant això, de vegades, aquests simplement volen aprofitar-se d'empre- saris locals, polítics i funcionaris.

"El que necessita l'Índia és un govern eficaç i un estat de dret més robust i que assumeixi més responsabilitats", reclama Gurcharan Das, antic cap exe- cutiu del gegant de béns de consum Procter&Gamble. Enguany ha publicat un llibre amb un sarcàstic títol: *India grows at night* (L'Índia creix a la nit), és a dir, quan els buròcrates dormen.

Els empresaris de l'Índia, sens dubte, estan acostumats a passar per la bardissa de la burocràcia, les regles de la qual van idear, en part, els colonialistes britànics. No obstant això, gairebé no poden crear llocs de treball per a aquests 12 milions de mà d'obra que cada any es desplacen a megaciutats com ara Delhi.

Les noves castes. És de matí a Ku- sumpur Pahari, el barri de barraques més gran al sud de la capital índia. Roshan Vedwal fa el gandul per un carrer amb amics seus i les aigües residuals, grisen- ques, corren pel regueró destapat. Aquest noi de 29 anys ha crescut en aquesta selva de barraques miserables on viuen i treballen almenys cent mil persones que reben aigua potable, distribuïda mitjan- çant camions cisterna, només en deter- minades èpoques. Tampoc no disposen de lavabos, així doncs fan les seves necessitats a l'aire lliure, com la meitat de la població de l'Índia.

Vedwal abans servia al menjador d'un hospital, ara fa dos anys que busca

interplanetari.

EL TEMPS

Narendra Modi, cap del partit de l'oposició, és, per a molts, la nova esperança de l'Índia.

feina, i és que actualment n'hi ha molt poca. “Visc dels diners dels meus parents”, explica Vedwal, “que treballen de vigilants o de cuiners en pobles de la rodalia”. L'abisme entre pobres i rics és la moderna continuació del sistema de castes: el patrimoni dels cent indis més rics l'any 2010 equivalia a un quart del producte interior brut del país.

En canvi, els més pobres depenen dels aliments que el govern els fa arribar. Comença el repartiment d'aliments al barri de barraques i es forma un munt de persones a l'espera. Una dona ensenya la seva targeta de racionament vermella i diu: “Em corresponen 25 quilos de blat”, remuga i mostra al mateix temps el saquet de plàstic, “però només n'he rebut la meitat”.

Però els que hi viuen diuen que queixar-se no serveix de res, que l'intermediari fa causa comuna amb la policia i que

els funcionaris se n'apropien gran part.

Actualment molts polítics es deixen caure en aquest barri de barraques i prometen que tot millorarà. I és que al maig, a tot estirar, hi ha eleccions al Parlament i gairebé 150 milions d'indis podran votar per primera vegada.

L'Índia és un país jove, gairebé el 60 per cent de la seva població té menys de 30 anys. Els economistes celebren el naixement de criatures ja que seran els futurs consumidors, i lloen el “dividend demogràfic” indi que, segons diuen, és un avantatge per a la competència contra una Xina que envelleix ràpidament. Però si l'Índia no ofereix prou lloc de treball, sobretot per a la gran quantitat de nois joves frustrats, aquest suposat avantatge resultaria ser un desastre demogràfic.

Metròpoli de l'alta tecnologia. A diferència de la Xina, l'Índia s'ha mo-

dernitzat amb elegància des de dalt de tot: els gegants de les tecnologies de la informació, com Infosys, han convertit el subcontinent en el proveïdor de serveis del món gràcies a empreses de programació de *software* i a centres d'atenció telefònica. D'això, se'n beneficia sobretot l'elit que parla bé l'anglès. Al voltant de 2,8 milions dels 450 milions de treballadors treballen en el sector de tecnologies de la informació. No obstant això, aquests pioners pateixen ara la disminució de la demanda global. Particularment, les empreses nord-americanes es plantegen si han d'externalitzar més la prestació de serveis.

A Infosys, a la metròpoli de l'alta tecnologia que és Bengaluru, aquest any s'han deixat de banda els principis propis i dignes i s'ha demanat al fundador de l'empresa, Narayana Murthy, que ja s'havia jubilat, que torni a la gestió empresarial. La llegenda de les tecnologies de la informació ha d'aconseguir que Infosys es recuperi. Però també és cert que el consorci anuncia una altra vegada elevats guanys, que els deu a la baixa taxa de canvi de la rupia, una taxa que a l'estranger infla els beneficis generats.

“L'opinió pública negativa de la indústria de les tecnologies de la informació afecta el consum”, diu Ravindra Bhargava. El president de la fàbrica indo-japonesa d'automòbils Maruti Suzuki ens convida a la seva vil·la, al sud-est de Delhi. Un criat serveix el te i pastís de xocolata, i ell, de 79 anys d'edat, molt enèrgic i amb el front ample, es pren el seu temps per a discutir en profunditat sobre la misèria a l'Índia.

En realitat, Maruti Suzuki té pocs motius per a queixar-se. A diferència de molts competidors locals, la seva empresa ven actualment més cotxes que l'any passat. Però mai no hi ha prou clients, explica Bhargava. “El nostre país no es basa en la creació d'una producció en sèrie sòlida i industrial per a aconseguir suficients llocs de treball”.

El veterà dels automòbils sap que, fins ara, cap poder econòmic asiàtic no ha arribat al capdamunt sense haver superat primer la revolució industrial, tant se val que parlem del Japó, de Corea del Sud com de la Xina. Sols els xinesos fabriquen cinc vegades més cotxes que l'Índia. És cert que els indis produeixen vehicles de qualitat acceptables, però ho fan a un preu massa car.

El motiu és que sovint han d'importar accessoris electrònics complexos, com ara els xips.

Els polítics a Delhi tenen plans ambiciosos, el 2011 van decidir augmentar el nivell de fabricació industrial en el total de la producció del 16 al 25 per cent, en 10 anys. Si s'aconsegueix aquest objectiu, l'Índia començarà a acostar-se al nivell de la Xina, que està al 30 per cent. Però hi ha un problema, la indústria de l'Índia creix actualment encara més lentament que quan es va pensar aquesta gran proposta.

El que les elits ideen a la capital sovint no es porta a terme a la resta del país. Molts dels 28 estats indis estan governats per partits locals, i el finançament, una volta assignat, moltes vegades no els arriba. Fins i tot Bhargava, el fabricant de cotxes, responsabilitza la corrupció quotidiana del subdesenvolupament a l'Índia.

Bhargava diferencia dos tipus de tripijoc: una variant té lloc a gran escala, per exemple quan els polítics exigeixen accions en els projectes. L'altra es basa en la corrupció del dia a dia, quan els ciutadans subornen funcionaris per aconseguir prestacions que ells controlen. "D'això en dic xantatge", diu Bhargava.

El president de Maruti-Suzuki parla per molts empresaris, però aquests, sense excepció, no hi estan d'acord, i això segurament canviarà ben poc en els pròxims sis mesos. Manmohan Singh governa des de fa nou anys i fins que se'l destitueixi, en una coalició amb el Partit Nacional Congressista. Fins a les eleccions, no es pot esperar que aquest senyor de 81 anys faci cap gran reforma.

Al contrari, el cap de govern, amb el seu turbant sikh de color blau, és vist com una figura tràgica del miracle econòmic que s'ha esfumat. Singh, que va estudiar economia a Anglaterra, formava part a principis dels anys noranta d'aquells que van fer que l'Índia s'obris a l'economia de mercat, després de dècades d'una forta tutela per part del govern. Singh era llavors el ministre de Finances. No obstant això, fa temps que ha perdut l'autoritat fins i tot en el seu propi partit. La gent del país s'avorreix cada vegada que apareix en públic, tan estirat, i molts se'n riuen i li diuen "robot".

En canvi, per a molts, la nova esperança de l'Índia es diu Narendra Modi, de 63 anys, amb la barba grisa retallada meticulosament i vestit, cada dia, amb una nova túnica de colors, la *kurta*. És el cap de llista del partit hindú de l'oposició, Bharatiya Janata (BJP) i empresaris del sector de l'economia especialment i la gent jove del carrer desitgen que sigui ell el salvador que els tregui de l'immobilisme col·lectiu en què es troben.

Modi va fer la seua gran diatriba com a reformador a l'estat de Gujarat, a l'oest, on ocupa el càrrec de ministre en cap per tercera vegada, sever com un secretari de partit xinès. Aquest fill d'un venedor de te no es considera corrupte: gràcies a ell l'economia d'aquest estat de 60 milions ha crescut al doble de velocitat que la mitjana de l'Índia.

Justament quan els agricultors que protestaven a Bengala Occidental volien impedir, per exemple, que es construís una fàbrica per al cotxe Nano, del consorci Tata, Modi, favorable a l'empresa, va fer portar el projecte ràpidament a

Gujarat. Ara bé, quan es tracta de progrés social o, per exemple, en temes de sanitat o d'educació, els resultats de Gujarat són prou més dolents que els dels altres estats.

No obstant això, hi ha inversors occidentals que ja compten amb un possible primer ministre Modi que podria renovar l'Índia. El grup americà Goldman Sachs s'ha replantejat fa poc els seus pronòstics pessimistes per al subcontinent i ha recomanat, pensant en Modi, que es tornin a comprar accions índies. El títol del valor és, a la vegada, el missatge: "Modi-ficant el nostre punt de vista".

Tanmateix, encara és d'hora per a prestar tant de suport a Modi. En particular, molts votants de la minoria musulmana detesten el reformador hinduista de l'economia. Mentre ocupava el càrrec, es van produir matances amb un total de més de mil musulmans morts a Gujarat. Modi s'ha negat a assumir responsabilitats.

I fins i tot, si Modi arriba al poder a Delhi, probablement també haurà de negociar des d'una coalició per a arribar a certs acords, com ha fet fins ara el desafortunat Singh. Dins del seu propi partit i tot, el BJP, els defensors de poderosos *lobbies* s'oposen a obrir més l'economia índia, com per exemple a supermercats estrangers.

És igual qui governi en el futur, l'Índia podria celebrar un gran èxit a la tardor de 2014: la missió a Mart –sempre que la sonda arribi al punt de destinació.

Wieland Wagner

© *Der Spiegel*

Traducció de Maria Vilella

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer *hub* logístic del sud d'Europa.